

Elämän
tähden

Tays INFEKTIO

Ajankohtaisia infektioasioita 2013 • Nro 3 / 8.4.2013

Kotimaisia A-hepatiittitapauksia Pirkanmaalla

Infektiolääkäri Kirsi Valve, Tays

Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä on todettu maaliskuuhun kaksi tuoretta A-hepatiittitartuntaa. Tapaukset eivät liity toisiinsa. Kummallakaan tapauksista ei ole matkailutaustaa. Yhteyttä ulkomaisiin pakastemarjoihin epäillään vahvasti ja selvitykset ovat käynnistyneet yhteistyössä THL:n kanssa.

Kotimaisia A-hepatiittitartuntoja on todettu myös muualla Suomessa, THL:n 4.4.2013 julkaistun infektiouutisen mukaan seitsemän tapausta helmikuusta 2013 lähtien. Myös Tanskassa on todettu A-hepatiittitapauksia, joissa on havaittu yhteys kuumentamattomina nautittuihin pakastemarjoihin. Epäillään, että A-hepatiittivirus on päässyt marjoihin saastuneen kasteluveden välityksellä. On myös mahdollista, että tartunta johtuu poimijoiden huonosta käsihygieniasta.

Pakastaminen säilyttää virukset hengissä ja tartuntakykyisinä. Evira on suositellut 20.3.2013 ulkomaisten pakastemarjojen käyttämistä vain kuumennuksen jälkeen. Ulkomaista alkuperää olevat pakastemarjat tulee joko keittää kahden minuutin ajan tai ainakin pitää vähintään viiden minuutin ajan 90 asteessa.

A-hepatiitti tarttuu tavallisimmin ulosteella saastuneiden elintarvikkeiden tai veden välityksellä. Virus voi tarttua myös henkilöstä toiseen, tällöin henkilöt ovat yleensä olleet läheisessä kosketuksessa toisiinsa. Puutteellinen käsihygienia lisää tartuntariskiä. Itämisaika on 15–50 vuorokautta. Ensimmäiset oireet ovat yleensä ruokahaluttomuus ja pahoinvointi. Sairastuneella voi olla myös kuumetta ja vastakipua. Ihon ja silmien sidekalvojen kellastumista havaitaan muutaman päivän kuluttua ensioireista. Maksaentsyymit nousevat reippaasti akuutin infektion aikana. Pienillä lapsilla A-hepatiitti voi olla oireeton.

A-hepatiitti on Suomessa harvinainen tartuntatauti: viimeisten kolmen vuoden aikana on todettu vuosittain 8-15 ulkomailta saatua tartuntaa. Pirkanmaalla todettiin viime vuonna yksi matkailuun liittynyt A-hepatiittitapaus. A-hepatiittirokote suojaa hyvin A-hepatiittitartunnalta ja rokotetta suositellaan riskialueille matkustettaessa. Jo yksi rokoteannos tuo riittävän suojan kahden viikon kuluessa. Kaksi puolen vuoden - vuoden välein otettua rokoteannosta suojaa A-hepatiitilta ainakin 20 vuotta. A-hepatiitin tartuntavaara on pieni Pohjoismaissa, Länsi-Euroopassa, Japanissa, Pohjois-Amerikassa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa. Lähialueillamme kuten Venäjällä ja Baltian maissa sekä Itä-Euroopan maissa, Turkissa ja Balkanilla A-hepatiittiriski on keski-suuri. Aasiassa, Afrikassa ja Etelä-Amerikassa riski on suuri.

On tärkeää, että tuoreet A-hepatiittitapaukset tunnistetaan. Diagnoosi selviää A-hepatiittivastainetutkimuksella. Uusien A-hepatiittitapausten yhteys ulkomaisten pakastemarjojen nauttimiseen tulee selvittää, joten tuoreista kotimaisista tartunnoista tulee ottaa yhteyttä infektiolääkäriin (puhelin 03 311 69589). Sairastuneiden perheenjäsenet suojataan A-hepatiittirokotuksella tai immunoglobuliinilla.

Lisätietoja:

THL Infektiouutiset:

<https://blogi.thl.fi/web/infektiouutiset/etusivu/-/blogs/suomen-ja-tanskan-hepatiitti-a-viruksissa-identtisia-kantoja>

THL Toimenpideohje:

<http://www.julkari.fi/handle/10024/90844>

Evira Tiedote:

<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/ajankohtaista/?bid=3394>